НОВЕ БІБЛІОГРАФІЧНЕ ВИДАННЯ

Г. Гамалій

У видавничому домі "Всесвіт" вийшов з друку бібліографічний покажчик «Журнал іноземної літератури "Всесвіт" у XX сторіччі (1925-2000)», упорядкований головним редактором часопису Олегом Микитенком та головним бібліографом Національної парламентської бібліотеки України Галиною Гамалій, де розкрито зміст видання за 1925-2000 рр.

"Всесвіт" засновано 1925 року як універсальний ілюстрований часопис, що вміщував художні та публіцистичні твори вітчизняних та зарубіжних авторів. Його фундатором був відомий український поет Василь Блакитний. Різноманітний за тематикою журнал належав до тонких масових видань і виходив кілька разів на місяць. Крім літературно-мистецьких питань він висвітлював історичні події, новини тогочасного економічного і громадсько-політичного життя. У 1934 році журнал було закрито, а його керівників репресовано.

1958 року видання "Всесвіту" було відновлено як літературний місячник і повністю присвячено зарубіжній літературі і культурі, подіям міжнародного життя, зв'язкам України зі світом. Протягом наступних десятиліть він був одним із найкращих літературно-художніх часописів України, що знайомив читачів зі світовим літературним процесом. На його сторінках публікувалися твори класиків світової літератури: Гомера, Горація, Данте, Шекспіра, Вольтера, Гюго, Міцкевича та ін. Проте основне місце займала тогочасна зарубіжна література. Були вміщені твори 51 лауреата Нобелівської премії, багатьох відомих письменників XX століття – Е. Ремарка, В. Фолькнера, Р. Мерля, Г. Гарсіа Маркеса, Ф. Гарсія Лорки, Д. Голсуорсі, Г. Гессе, А. Маршалла, А. Сіллітоу, Р. Тагора, П. Елюара, Ф. Дюрренматта, Ф. Кафки, Р. Бредбері, С. Лема, А. Камю та багатьох інших. Із журналом співпрацювали кращі українські перекладачі: М. Рильський, М. Бажан, Б. Тен, М. Лукаш, Г. Кочур та ін. На сторінках "Всесвіту" вміщені художні твори, що представляють 98 літератур світу, понад 12 тисяч статей, нарисів, репортажів українських і зарубіжних авторів з питань літератури і мистецтва, історії, соціології, економіки, техніки, політики, міжнародних зв'язків України та ін.

Журнал – важливий фактор взаємодії України з усім світом, він має значне культурологічне і суспільне значення. З метою його наближення до читачів, надання допомоги у користуванні 864 номерами, випущеними протягом 1925-2000 рр., підготовлено великий за обсягом покажчик змісту журналу, де вміщено майже 19 тис. позицій, включено описи практично всіх публікацій "Всесвіту". Матеріали покажчика подано за відповідними розділами, підрозділами й рубриками, що визначало тематику журналу.

Пропоноване увазі читачів видання має дві частини: «Систематичний покажчик змісту журналу за 1925-2000 рр.» та «Матеріали до історії журналу "Всесвіт"».

Перша частина складається з 14 тематичних розділів та допоміжних покажчиків і списків. Найбільший за обсягом перший розділ "Художня література і фольклор" (понад 5 тис. позицій) представляє літературу стародавнього світу, середніх віків, нову літературу (подану за країнами, а всередині підрозділів – за абеткою авторів), фольклор. Читач має змогу ознайомитися практично з усіма європейськими та латиноамериканськими літературами (включаючи маловідомі в Україні – гельську, фризьку, ретороманську та ін.). Велике місце займає література Азії та Африки – представлено твори авторів з 52 країн у перекладах з арабської, в'єтнамської, корейської, китайської, японської та інших мов. Органічно доповнюють перший розділ матеріали другого розділу "Спогади. Щоденники. Листи. Документальна проза".

Третій розділ "Критика і літературознавство" містить підрозділи, що розповідають про лауреатів Нобелівської, національних премій у галузі літератури, про літературу окремих регіонів, країн, народів. Всередині підрозділів, що представляють літературу певної країни, спочатку подані загальні статті щодо розвитку літературного процесу, потім матеріали про творчість окремих авторів, в кінці підрозділу зібрані рецензії та відгуки. В окремих випадках у підрозділі, присвяченому певній країні, є також поділ на окремі літератури (це, зокрема, стосується літератур Великобританії, Російської Федерації, України).

З культурою і мистецтвом народів світу знайомить четвертий розділ. Він має тематичні підрозділи, присвячені загальним питанням розвитку культури, бібліотекам і музеям, окремим видам мистецтва тощо.

П'ятий розділ "Міжнародні літературні взаємини" розповідає, зокрема, про переклади, видання і вивчення іноземної літератури в Україні, а також про видання, переклади і вивчення української літератури за кордоном.

Окремі розділи покажчика (6-9) висвітлюють питання філософії, психології, релігійного життя, розвитку освіти, медицини, економіки, техніки, побут і звичаї народів світу та ін. Великий за обсягом десятий розділ присвячено питанням міжнародного життя, країнознавства. Він містить цікаві матеріали з життя народів різних країн світу (за абеткою країн).

Звертаємо увагу бібліотечних працівників на матеріали дванадцятого розділу «Бібліографія на сторінках "Всесвіту"». В останніх розділах представлені також рекламні матеріали, що друкувались у 20-30-х рр., некрологи, листування редакції з читачами та ін.

Завершують першу частину книги допоміжні покажчики та списки. Крім традиційних іменних покажчиків авторів, перекладачів, ілюстраторів, персоналій подані покажчики видань, рецензії на які вміщено в журналі, покажчик мов, з яких здійснювалися переклади, покажчик художніх творів за жанрами.

У другій частині книги надруковано історико-критичний нарис головного редактора журналу Олега Микитенка «Феномен "Всесвіту"», фактичні, ілюстративні, інші матеріали, що доповнюють нарис.

Видання адресується бібліотекарям, літературознавцям, історикам, письменникам, учителям, студентам, видавцям, іншим читачам.